

Prima Pagină > 2 - Drepturile mele în timpul anchetei și al cercetării înainte de trimiterea cazului în fața tribunalului/curții

2 - Drepturile mele în timpul anchetei și al cercetării înainte de trimiterea cazului în fața tribunalului/curții

Care este scopul anchetei și al cercetării penale?

Acestea au drept scop colectarea elementelor de probă care stabilesc infracțiunea și verificarea elementelor care pot disculpa persoana suspectată sau care pot dovedi că nu există o infracțiune.

Care sunt etapele anchetei și ale cercetării? Cine execută fiecare dintre etape?

Poliția cercetează infracțiunile, autorii acestora și adună elementele de probă.

Atunci când suspectează existența unei infracțiuni, aceasta îl previne pe procurorul regelui, care decide:

- fie să claseze cazul fără urmări;
- fie să continue ancheta el însuși (informare);
- fie să sesizeze un judecător de instrucție, solicitându-i să efectueze o anchetă cu privire la o situație specifică, nu cu privire la o anumită persoană (cercetare).

Procurorul regelui are competențe mai reduse decât cele ale judecătorului de instrucție. Judecătorul de instrucție sau procurorul regelui conduc ancheta și emit ordine către agenții de poliție care efectuează sarcinile de investigare indicate (audieri, percheziții, prelevare de ADN etc.)

La finalul anchetei

Dacă dosarul se află în etapa de informare, procurorul regelui poate:

- să claseze cazul fără urmări;
- să propună o tranzacție judiciară: încetarea acțiunii publice (fără urmărire penală) în schimbul unei sume de bani (procedură clasică în cazul încălcărilor Codului rutier);
- să propună o mediere judiciară pentru infracțiunile minore: fără urmărire în justiție, însă autorul trebuie să despăgubească victima și, dacă este cazul, să urmeze un tratament sau cursuri de formare;
- să citeze în mod direct suspectul în fața unui judecător de fond;
- să convoace inculpatul în fața unei instanțe de judecată prin proces-verbal: convocarea este remisă inculpatului în momentul arestării acestuia (pentru o durată maximă de 24 de ore) sau este prezentată procurorului regelui, în scopul accelerării procedurii.

Dacă dosarul este în etapa de cercetare, acesta este comunicat Parchetului, care va formula concluziile finale. Ulterior, inculpatul are posibilitatea de a-și citi dosarul. Acesta este convocat în fața Camerei de consiliu care, după audierea raportului de anchetă al judecătorului de instrucție, a eventualelor părți civile (victime), a rechizitoriului Parchetului și a pledoariei apărării, poate:

- fie să retrimite dosarul către judecătorul de instrucție pentru o anchetă suplimentară;
- fie, în cazul în care ancheta este completă;
- să acorde suspendarea pronunțării sentinței atunci când dezbaterile publice pot aduce prejudicii inculpatului;
- să pronunțe internarea într-o instituție de protecție socială în cazul în care persoana a comis infracțiunea într-o stare gravă de dezechilibru mintal, care a făcut-o incapabilă să își controleze actele în momentul

comiterii și încă se mai află în această stare;

- să trimită dosarul pentru judecare în fața instanței competente (tribunal de poliție sau corecțional); în cazul în care Camera de consiliu consideră că faptele sunt de competența Curții cu jurați, aceasta emite o ordonanță de transmitere a elementelor de probă către procurorul regelui, întrucât numai Camera de punere sub acuzare poate sesiza tribunalul penal.

Dreptul inculpatului de a introduce o cale de atac, limitat la anumite aspecte procedurale, se exercită în fața Camerei de punere sub acuzare.

Pe durata anchetei, judecătorul de instrucție poate emite un mandat de arestare în anumite condiții:

- existența unor indicii grave de vinovăție;
- fapte pedepsibile cu cel puțin un an de închisoare;
- și necesitatea absolută de securitate publică.

Dacă pedeapsa maximă aplicabilă nu depășește cincisprezece ani de închisoare, mandatul nu poate fi eliberat decât în cazul în care există motive serioase de a suspecta riscul sustragerii de la procedură, al unei recidive, al unei dispariții a elementelor de probă sau al unei înțelegeri cu persoane terțe.

Inculpatul va compărea în fața Camerei de consiliu în termen de cinci zile de la emiterea mandatului și ulterior în fiecare lună, până la încheierea cercetării (trimestrial, dacă infracțiunea nu poate face obiectul procedurii corecționale).

Drepturile mele în timpul anchetei și al cercetării

- [Arestarea și interogatoriul efectuat de poliție \(1\)](#)
#No1
- [#No1Dosarul în faza de informare \(2\)](#)
- [Dosarul în faza de cercetare \(3\)](#)
- [Caz particular: arestarea preventivă \(4\)](#)
- [Încheierea cercetării \(5\)](#)

Arestarea și interogatoriul efectuat de poliție (1)

În ce cazuri și pentru cât timp pot fi privat de libertate de către poliție?

Puteți fi privat de libertate în caz de flagrant delict sau de comitere a unei crime sau la solicitarea procurorului regelui sau a judecătorului de instrucție, dacă există indicii grave de vinovăție. Privarea de libertate de către poliție nu poate depăși 24 de ore.

Pot fi percheziționat?

Da, în momentul arestării sau în cazul în care există motive să se creadă că purtați o armă sau un obiect periculos sau dacă ordinea publică este amenințată.

Poate poliția să intre în locuința mea?

Da, în caz de flagrant delict sau cu consimțământul dumneavoastră.

Biroul sau mașina mea pot fi percheziționate?

Da, la fel ca și domiciliul dumneavoastră. Cu toate acestea, anumite locuri sunt inviolabile, iar altele sunt protejate în mod special: percheziționarea acestora impune o anumită procedură (biroul unui diplomat, al unui parlamentar, locuri aparținând depozitelor unor secrete profesionale etc.).

Mașina dumneavoastră poate fi percheziționată dacă există motive să se creadă că a servit la comiterea unei infracțiuni, la transportarea persoanelor căutate, a documentelor incriminatoare sau a elementelor de probă, sau a unor obiecte periculoase pentru ordinea publică.

Pot să contactez un membru al familiei mele, un prieten, un medic, un membru al ambasadei țării mele?

În cazul în care agenții de poliție consideră că este util sau în cazul în care formulați o cerere în acest sens, veți fi examinat de către un medic. În această etapă, agenții de poliție decid dacă aveți sau nu dreptul de a telefona. Dacă sunteți minor, agentul de poliție este obligat să informeze în scris sau pe cale orală și în cele mai mici detalii părinții, tutorele sau persoana care se ocupă de dumneavoastră.

Ce drepturi am în ceea ce privește audierea de către poliție?

Aveți dreptul de a păstra tăcerea și de a nu vă incrimina, și anume de a nu colabora la producerea dovezilor împotriva dumneavoastră.

La începutul audierii, vi se vor comunica următoarele:

- puteți cere ca toate întrebările care vă sunt adresate și răspunsurile pe care le oferiți să fie consemnate exact cum au fost formulate;
- puteți cere să se procedeze la un anumit act de informare sau audiere;
- declarațiile dumneavoastră pot fi utilizate ca dovezi în justiție.

Puteți utiliza documentele aflate în posesia dumneavoastră, fără ca acest aspect să determine amânarea interogatoriului. Puteți, pe parcursul interogatoriului sau ulterior, să solicitați ca aceste documente să fie anexate la procesul-verbal al audierii sau depuse la grefă.

La finalul audierii, vi se oferă procesul-verbal spre lectură, cu excepția cazului în care solicitați să vă fie citit. Sunteți întrebat dacă declarațiile dumneavoastră necesită corecturi sau completări.

Dacă doriți să vă exprimați în altă limbă decât limba de procedură, se face apel la un interpret autorizat, declarațiile dumneavoastră sunt consemnate în limba în care sunt date sau sunteți rugat să vă scrieți singur(ă) declarația. Dacă interogatoriul are loc cu ajutorul unui interpret, identitatea și calitatea acestuia sunt menționate.

Veți fi informat de faptul că o copie a celor consemnate în timpul audierii dumneavoastră vă este furnizată în mod gratuit.

Se vor solicita informații cu privire la cazierul meu judiciar?

Serviciile de poliție au acces la cazierul central.

Mă poate asista avocatul meu?

Avocatul dumneavoastră nu poate asista la nicio audiere și nu vă poate întâlni în timpul perioadei de privare de libertate de 24 de ore.

Dosarul în faza de informare (2)

Ancheta este condusă de procurorul regelui. Informarea preliminară are caracter inchizitoriu: este secretă, scrisă și non-contradictorie.

Ce poate face procurorul regelui în timpul fazei de informare?

Sub rezerva excepțiilor legale, actele de informare nu pot comporta niciun act de constrângere, nici nu pot prejudicia drepturile și libertățile individuale. Confiscările de bunuri sunt posibile în anumite condiții.

Procurorul regelui poate, între altele:

- să meargă la locul faptelor;
- să interogheze sau să solicite poliției să interogheze suspecti, martori;
- să ordone arestarea unei persoane (cu excepția flagrantului delict) pentru 24 de ore;
- să ordone efectuarea unei analize ADN cu acordul suspectului;
- să intercepteze și să confişte corespondența (dar fără să o deschidă);
- să obțină informații bancare, în anumite condiții;

- să procedeze la percheziții în caz de flagrant delict sau cu consimțământul persoanei care deține calitatea de proprietar real al locației;
- să procedeze la aplicarea unor metode particulare de cercetare care pot deveni foarte intruzive.

Ce pot face dacă un act de informare îmi afectează drepturile?

Aveți posibilitatea de a solicita suprimarea acestuia printr-o cerere motivată, de exemplu, aplicarea unor măsuri penale provizorii, în cazul în care bunurile dumneavoastră sunt sechestrate ca probe incriminatoare. Procurorul regelui trebuie să se pronunțe într-un interval de 15 zile. În cazul în care nu primiți un răspuns sau primiți un răspuns negativ, puteți introduce un recurs în fața Camerei de punere sub acuzare.

De asemenea, în acest caz puteți cere procurorului regelui să autorizeze Organismul central de sechestrare și confiscare în scopul vânzării bunului, sau restituirea acestuia în schimbul unei cauțiuni.

Pot avea acces la dosar?

Contrar regimului cercetării, nicio regulă specială nu prevede comunicarea totală sau parțială a dosarului părților în cauză în faza de informare. Aveți posibilitatea de a adresa cererea de acces la dosar procurorului regelui, care are puterea discreționară de a accepta sau de a refuza.

Pot influența situația dosarului?

Nu. Procurorul regelui este singurul care va lua decizia de a clasa cazul fără urmări, de a se adresa unui judecător de instrucție, de a vă cita sau de a vă convoca prin proces-verbal în fața tribunalului de fond sau de a vă propune un mod alternativ de stingere a acțiunii publice (negociere sau mediere: în acest caz, nu va avea loc un proces dacă plătiți amenda sau dacă respectați condițiile impuse în cadrul medierii).

Dosarul în faza de cercetare (3)

Cercetarea este efectuată sub conducerea și autoritatea judecătorului de instrucție, notificat de către procurorul regelui sau de victima presupusă a unei infracțiuni, prin intermediul unei plângeri cu constituire de parte civilă.

Care sunt procedurile la care poate recurge un judecător de instrucție?

Acesta poate face uz de toate procedurile pe care le poate utiliza procurorul regelui și de mijloace de constrângere importante: emiterea unui mandat de arestare, interceptarea convorbirilor telefonice, percheziții fără consimțământ, anumite metode de cercetare mai extinse etc.

Trebuie să fiu audiat de judecătorul de instrucție?

Interogatoriul efectuat de judecătorul de instrucție nu este obligatoriu decât în cazul emiterii unui mandat de arestare.

Judecătorul trebuie să îmi semnaleze existența unui dosar?

În principiu, judecătorul trebuie să vă acuze în cazul în care există indicii grave de culpabilitate împotriva dumneavoastră. Acuzarea are loc în urma unei audieri sau prin corespondență și aveți dreptul de a solicita acces la dosarul penal și dreptul de a solicita măsuri de cercetare complementare.

Judecătorul poate ordona interceptarea convorbirilor mele telefonice?

Da, cu respectarea unor condiții legale foarte precise.

Mă pot opune unei percheziții?

Domiciliul dumneavoastră poate fi percheziționat dacă judecătorul a semnat un mandat de percheziție și dacă percheziția are loc între orele 5.00 - 21.00, cu excepția cazurilor speciale.

Judecătorul mă poate constrânge din punct de vedere fizic în scopul prelevării de ADN?

Da, în anumite condiții.

Ce pot face împotriva unei cercetări care îmi lezează drepturile?

Puteți solicita aplicarea unor măsuri penale provizorii (a se vedea secțiunea „Informare”).

Pot avea acces la dosar pe durata anchetei?

Dacă sunteți inculpat fără a fi privat de libertate, puteți solicita accesul la dosar printr-o cerere adresată judecătorului de instrucție, care poate refuza accesul, dar acesta trebuie să își motiveze refuzul. În cazul în care nu primiți un răspuns sau primiți un răspuns negativ, aveți posibilitatea de a iniția un recurs în fața Camerei de punere sub acuzare.

Pot solicita aplicarea anumitor proceduri de investigare?

Da, indiferent dacă sunteți sau nu privat de libertate. Puteți solicita aceste proceduri printr-o cerere. Judecătorul de instrucție poate să refuze cererea, dacă estimează că măsura este indispensabilă manifestării adevărului sau poate prejudicia cercetarea. Există posibilitatea exercitării unei căi de atac.

Caz particular: arestarea preventivă (4)

Cum trebuie să aibă loc interogatoriul în fața judecătorului?

Un interogatoriu prealabil emiterii unui mandat de arestare trebuie să aibă loc în cele 24 de ore de privare de libertate, sub sancțiunea nulității mandatului de arestare. Interogatoriul trebuie să vizeze, în special, posibilitatea emiterii unui mandat și faptele imputate.

Avocatul dumneavoastră nu poate fi prezent.

Pot fi audiat ulterior de către judecător?

Puteți solicita un interogatoriu recapitulativ. Acesta este singurul interogatoriu la care poate participa avocatul dumneavoastră.

Când îmi pot vedea avocatul?

După prima audiere în fața judecătorului de instrucție.

Pot contesta legalitatea sau motivele mandatului de arestare?

Nu puteți exercita o cale de atac împotriva deciziei de plasare sub mandat de arestare.

În termen de cinci zile de la emiterea mandatului, veți apărea în fața Camerei de consiliu. În ziua anterioară audierii, veți avea acces la dosarul dumneavoastră. Repunerea în libertate poate fi solicitată de către avocatul dumneavoastră sau de către dumneavoastră.

Avocatul dumneavoastră va putea ridica obiecții privind neregulile în legătură cu mandatul numai cu ocazia acestei prime înfățișări înaintea Camerei de consiliu (și în exercitarea unei căi de atac). Dacă mandatul de arestare este confirmat, dispuneți de dreptul de a exercita o cale de atac. Vă veți prezenta în fața Camerei de punere sub acuzare în termen de 15 zile. În cazul în care acest interval nu este respectat, veți fi imediat repus în libertate.

Confirmarea detenției este valabilă pentru o lună (sau trei luni). Veți putea, la fiecare audiere, să contestați oportunitatea mandatului de arestare și/sau indiciile grave de culpabilitate. Dosarul vă va fi pus la dispoziție cu două zile înainte de fiecare înfățișare.

Pot comunica cu persoane terțe pe durata detenției?

Puteți comunica întotdeauna cu avocatul dumneavoastră.

În schimb, judecătorul de instrucție vă poate interzice să comunicați cu orice altă persoană timp de maximum trei zile.

Când pot fi repus în libertate?

În orice moment de către judecătorul de instrucție sau prin decizia autorităților de instrucție cu ocazia înfățișării. Eliberarea poate avea loc în mod condiționat sau pe cauțiune.

Sunt resortisant al altei țări. Trebuie să fiu prezent pe durata cercetării?

Un mandat de arestare poate fi emis dacă există riscul de sustragere din fața justiției. Judecătorul de instrucție sau autoritățile de instrucție vă pot elibera pe cauțiune. Veți recupera suma de bani plătită dacă vă veți prezenta în toate fazele procedurii.

În cazul în care veți fi lăsat în libertate, vi se va solicita să fiți prezent la audieri și, în principiu, în fața instanței de fond. Judecătorul de instrucție poate să vă impună, prin ordonanță de punere în libertate în anumite condiții, să nu părăsiți țara. Aceste condiții pot fi prelungite pe o perioadă de trei luni. Puteți contesta aceste condiții în fața Camerei de consiliu.

Încheierea cercetării (5)

Ce pot face dacă ancheta durează prea mult?

După un an, puteți sesiza Camera de punere sub acuzare printr-o cerere motivată, iar aceasta va controla derularea anchetei.

Capetele de acuzare/inculpare pot fi modificate înainte de proces?

Procurorul regelui lecturează dosarul comunicat de către judecător și stabilește capetele de acuzare pentru care inculpatul trebuie, în opinia sa, să răspundă în fața tribunalului. De asemenea, acesta poate concluziona netrimiteră în judecată sau poate solicita judecătorului efectuarea unor proceduri de anchetă suplimentare. Încadrarea penală mai poate fi schimbată înainte de proces de procurorul regelui sau de Camera de consiliu care decide situația dosarului.

Pot pleda vinovat înainte de proces pentru toate capetele de acuzare/inculpare sau pentru o parte dintre acestea?

Nu, vi se acordă prezumția de nevinovăție până la condamnarea definitivă de către un tribunal de fond.

Cum are loc închiderea dosarului?

Camera de consiliu decide după audierea raportului judecătorului de instrucție, a eventualei părți civile, a procurorului și a apărării:

- să trimită inculpatul în fața instanței competente;
- să pronunțe netrimiteră în judecată;
- să acorde suspendarea pronunțării sentinței: faptele sunt declarate stabilite, dar nu se pronunță nicio pedeapsă. Judecătorul hotărăște un termen de încercare, care poate fi însoțit de condiții obligatorii;
- să aplice legea protecției sociale (detenție).

Care sunt drepturile mele în această fază?

Puteți lectura dosarul și obține o copie a documentelor înainte de audierea în fața Camerei de consiliu. Puteți, de asemenea, să solicitați, printr-o cerere, proceduri de anchetă complementare. Dacă judecătorul de instrucție refuză efectuarea acestora, aveți dreptul la un recurs în fața Camerei de punere sub acuzare.

Pot exercita o cale de atac?

Nu puteți exercita o cale de atac cu privire la o ordonanță de trimitere, în afara cazului în care există nereguli, omisiuni sau în cazul în care nulitatea afectează procedura de cercetare, obținerea probelor sau ordonanța de trimitere, dacă invocați o cauză de inadmisibilitate sau de stingere a acțiunii publice.

Mi se poate imputa o infracțiune pentru care am fost deja urmărit într-un alt stat membru al Uniunii Europene?

În principiu nu.

■ Ultima actualizare: 14/09/2017

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.